

**Huomisen kynnyksellä 2022:
55-84 -vuotiaiden näkemykset tulevaisuudesta**

Sisältö ja toteutus

Tutkimuksen keskeisenä tavoitteena on ollut selvittää 55-84 -vuotiaiden:

- *näkemyksiä ikäihmisten kohtelusta yhteiskunnassamme,*
- *luottamusta eläkejärjestelmään ja eri tahoihin eläkkeitä koskevissa asioissa,*
- *kiinnostusta tehdä työtä eläkkeellä ollessa,*
- *tyytyväisyyttä omaan elämään ja vaikutusmahdollisuuksiin,*
- *eräiden asioiden herättämää huolta,*
- *tapoja toimia verkossa.*

Tutkimuksen toteutus

- *Tutkimus on toteutettu kirjekyselynä huhti-toukokuussa 2022.*
- *Vastaajakunta edustaa Suomen 55-84 –vuotiasta väestöä.*
- *Tutkimukseen osallistui 965 henkilöä.*
- *Tutkimussarjan viides työ (ensimmäinen 2007, edellinen 2019).*

Ikääntyneiden hoivapalvelut ongelmalliset

Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on luvattoman heikko (73 %)

Hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin (91 %)

Ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina (18 %, 66 % pitää epätodennäköisenä)

Kaikki vastaajaryhmät pitävät palveluiden laatua heikkona. Alle 70-vuotiaista niin kuitenkin tekee jonkin verran suurempi osa kuin tätä iäkkäämmistä.

Herkempi puuttuminen lainrikkomuksiin prioriteetti kaikkien mielestä (vasemmistoliittolaiset ehdottomimpia).

Ikääntyneiden äänen kuulumisen ongelmat kaikkien tunnistamia (RKP:n kannattajien ja ruotsinkielisten näkemys keskimääräistä hieman positiivisempi, mutta ei erilainen kuin muilla).

Ikääntyneiden hoivapalvelut ongelmalliset

Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on luvattoman heikko (81 % → 73 %)

Hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin (95 % → 91 %)

Ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina (18 % → 18 %)

Väestövertailu kertoo, että myös nuoremmat ikäluokat pitävät hoivapalveluiden tilaa ongelmallisena.

73 % suomalaisista pitää niiden laatua luvattoman heikkona.

90 % mielestä hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin.

21 % uskoo ikääntyneiden ja heidän läheistensä saavan äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina.

Suomessa ikääntyneet kokevat usein olonsa syrjityksi

Yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää (71 %)

Nuoruutta ihannoidaan nyky-yhteiskunnassa liiaksi (71 %)

Ikääntyneitä kohdellaan nykyisin toisen luokan kansalaisina (57 %)

Ikääntyneisiin suhtaudutaan nykyisin voimavarana, ei minään kulueränä (25 %)

Eläkeläisten edut otetaan liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa (7 %)

Suomessa ikääntyneet kokevat usein olonsa syrjityksi – tilanne ei kuitenkaan ole heikentynyt

Yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää (76 % → 74 % → 71%)

Nuoruutta ihannoidaan nyky-yhteiskunnassa liiaksi (72 % → 70 % → 71 %)

Ikääntyneitä kohdellaan nykyisin toisen luokan kansalaisina (67 % → 64 % → 57 %)

Ikääntyneisiin suhtaudutaan nykyisin voimavarana, ei minään kulueränä (22 % → 20 % → 25 %)

Eläkeläisten edut otetaan liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa (9 % → 9 % → 7 %)

Väestövertailu kertoo, että myös nuoremmat ikäluokat tunnistavat ikäsyrjinnän, mutta aiempaa vähäisemmässä määrin (väestöstä 81 % → 72 %).

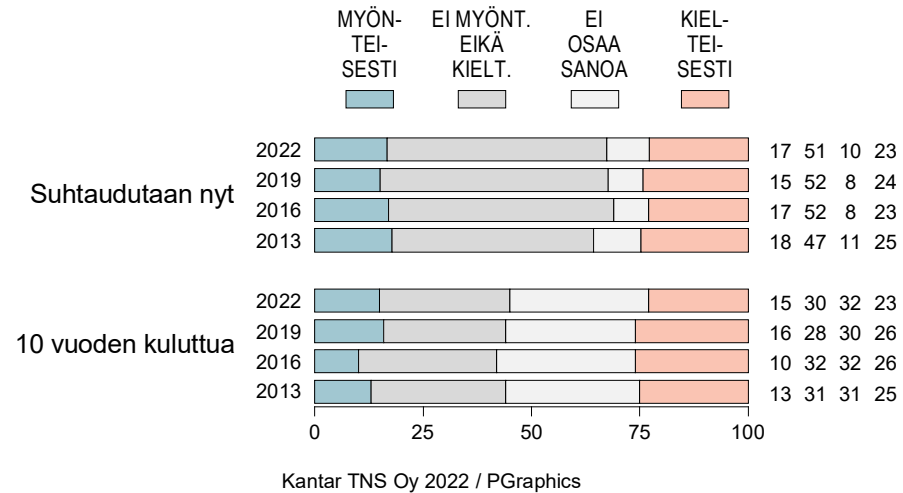
Sekä ikääntyneet, että nuoret ikäluokat pitävät todennäköisenä, että ikääntyneitä kohdellaan toisen luokan kansalaisina, väestön näkemys on tästäkin muuttunut (väestöstä 66 % → 52 %).

Sekä ikääntyneet että nuoret ikäluokat torjuvat ajatuksen, että eläkeläisten edut otettaisiin liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa (väestöstä 19 % → 18 %).

Asiat eivät kuitenkaan ole aivan huonosti, kielteisyyttä silti enemmän kuin myönteisyyttä

Huomisen kynnyksellä 2022

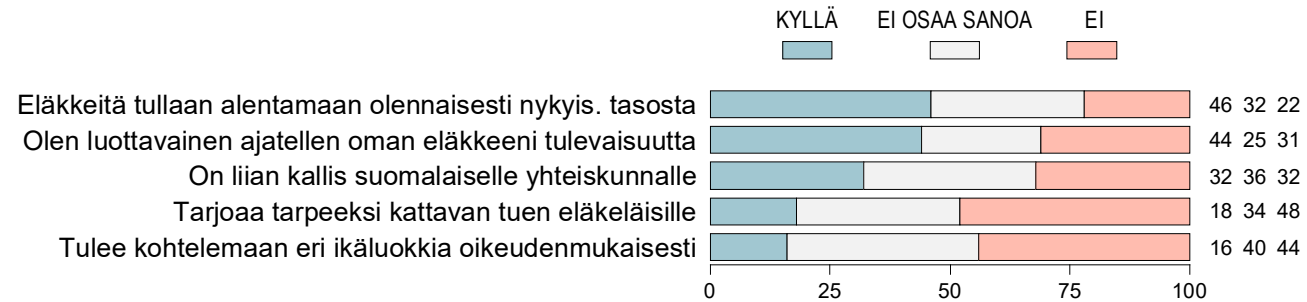
Kuvio 17abt. MITEN (A) YHTEISKUNNASSAMME SUHTAUDUTAAN IKÄ-IHMISIIN JA IKÄÄNTYMISEEN JA (B) MITEN ARVIOI IKÄIHMISIIN JA IKÄÄNTYMISEEN SUHTAUDUTTAVAN 10 VUODEN KULUTTUA (%).

Useampi kuin kaksi viidestä suhtautuu luottavaisesti oman eläkkeensä tulevaisuuteen

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 13. SUOMEN ELÄKEJÄRJESTELMÄ NOIN KYMMENEN VUODEN KULUTTUA: USKOOKO ET-TÄ... (%).

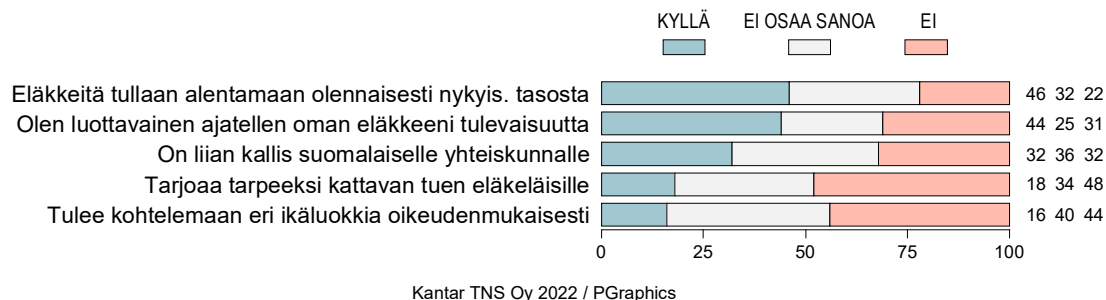

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Useampi kuin kaksi viidestä suhtautuu luottavaisesti oman eläkkeensä tulevaisuuteen

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 13. SUOMEN ELÄKEJÄRJESTELMÄ NOIN KYMMENEN VUODEN KULUTTUA: USKOOKO ETÄ... (%).

Aiempaa hieman suurempi osa pitää eläkejärjestelmää liian kalliina suomalaiselle yhteiskunnalle (64 % → 68 %)

Muuten tulokset muistuttavat huomattavasti kolmen vuoden takaisia.

Kun tilannetta vertaa vuoteen 2016, nyt harvempi pelkää, että eläkkeitä tullaan alentamaan olennaisesti nykyisestä tasosta (83 % → 78 %).

Vastaavasti useampi kuin silloin ajattelee nyt luottavaisesti oman eläkkeensä tulevaisuudesta (63 % → 69 %).

”Eläkeindeksin tulisi nykyistä voimakkaammin suosia pieniä eläkkeitä”

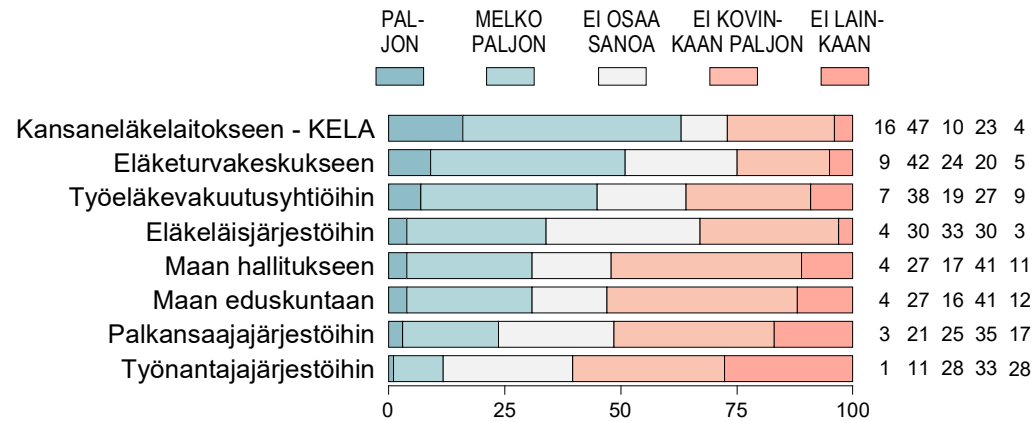
Valtaosa (86 %) ajatuksen takana

Enemmistö (59 %) täysin tätä mieltä

Kela ja eläketurvakeskus luotetuimmat tahot eläkeasioissa

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 12. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAA ERI TAHOIHIN ELÄKEASIOITA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

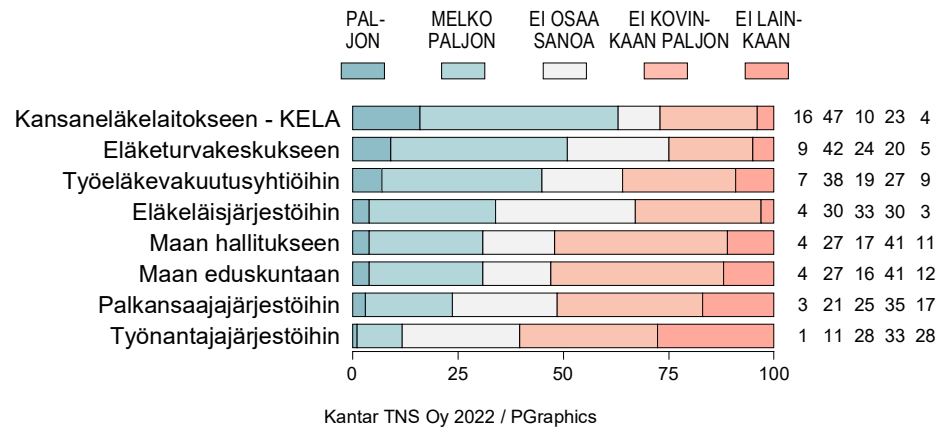

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Kela ja eläketurvakeskus luotetuimmat tahot eläkeasioissa

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 12. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAA ERI TAHOIHIN ELÄKEASIOITA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

Eduskunta (18 % → 31 %) ja hallitus (17 % → 31 %) saavat aiempaa enemmän luottamusta osakseen.

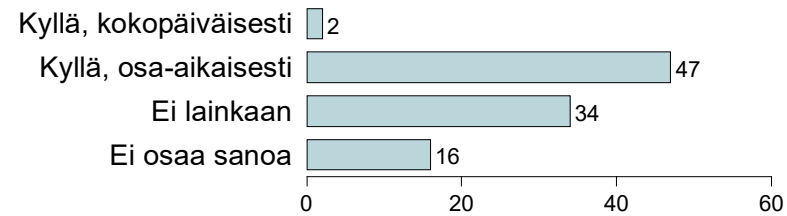
Muuten erot kolmen vuoden takaiseen ovat hyvin vähäisiä.

Luottamus eläkeläisjärjestöihin on ennallaan. Toiminnassa mukana olleet luottavat niihin keskimääräistä selvästi enemmän. Heidän parissaan luottamus on kuitenkin aavistuksen verran heikentynyt (53 % → 48 %).

Ansiotyöt ovat edelleen monen mielestä hyvä ajatus

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 11. VOISIKO HARKITA ANSIOTYÖSSÄ KÄYMISTÄ VANHUUSELÄKKEELLÄ OLLESSAAN (%).

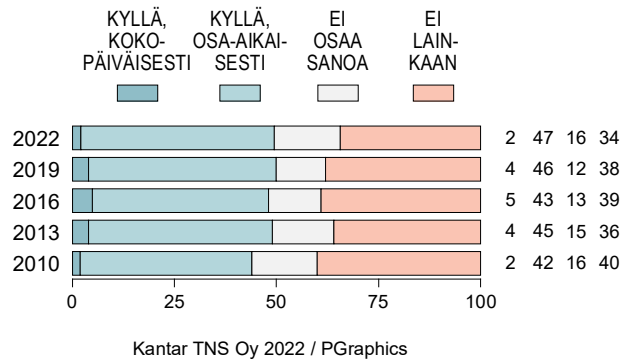

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ansiotyöt ovat edelleen monen mielestä hyvä ajatus

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 11t. VOISIKO HARKITA ANSIOTYÖSSÄ KÄYMISTÄ VANHUUSELÄKKEELLÄ OLLESSAAN (%).

lääkkäiden kiinnostus työntekoa kohtaan on lievässä nousussa (asiasta kiinnostumattomia on aiempaa hieman vähemmän).

Nuorimpien (55–59-vuotiaat) valtaenemmistö (71 %) voisi harkita työskentelyä vanhuuseläkkeellä ollessaan.

Kiinnostus ansiotyötä kohtaan ymmärrettävästi vähentyy iän myötä.

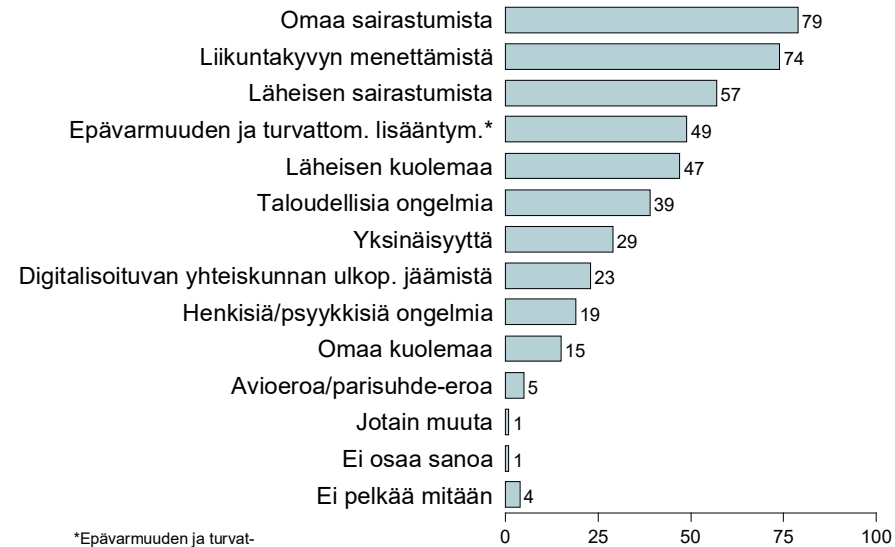
Silti 70-74- (42 %) ja 75-79-vuotiaista (41 %) useampi kuin kaksi viidestä ja 80-84-vuotiaista melkein joka neljäs (23 %) voisi ainakin harkita osapäivätyön tekemistä.

Nykyisistä eläkeläisistä kaksi viidestä (39 %) voisi olla kiinnostunut osa-aikatyöstä, prosentti kokopäivätyöstä.

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen ikääntymisen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

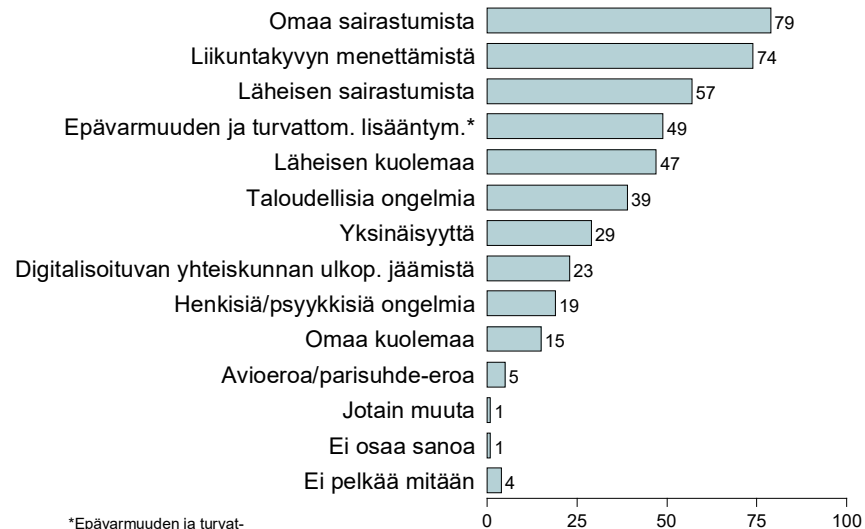
*Epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymistä yhteiskunnassa

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

*Epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymistä yhteiskunnassa

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Naisista useampi kuin miehistä pelkää mitä tahansa kysymyksen sisältänyttä ongelmaa (pl. avioero).

Suurimmat erot sukupuolten välillä liittyvät pelkoihin epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymisestä yhteiskunnassa, digitalisoituvan yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä sekä yksinäisyyttä.

lääkäimpiä jääminen digitalisaation ulkopuolelle pelottaa keskimääräistä enemmän. Mitä nuoremasta henkilöstä on kyse, sitä enemmän tämä pelkää joutuvansa taloudellisiin ongelmiin.

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

Keskimääräistä useampi 65-69 -vuotias pelkää sitä, että läheinen ihminen kuolee. 60-64-vuotiasta puolestaan löytää suhteellisesti ottaen enemmän kuin muista ikäryhmistä niitä, joita oma kuolema pelottaa.

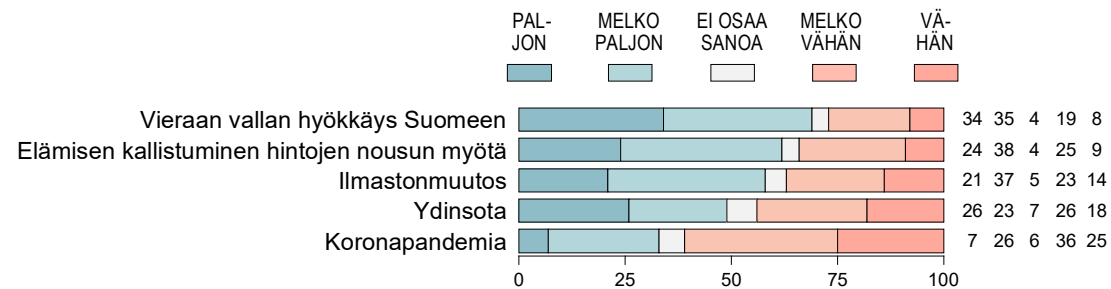
Yksin asuvista hieman suurempi osa kuin muista pelkää yksinäisyyttä, liikuntakyvyn menettämistä sekä omaa sairautta. Puolison kanssa asuvia askarruttaa läheisen ihmisen (puolison) kuolema tai sairastuminen.

Ruotsinkielisillä pelot liittyvät suomenkielisiä voimakkaammin sairastumiseen, liikuntakyvyn menettämiseen ja läheisen kuolemaan. Suomenkielisistä suurempi osa murehtii mahdollisia ikääntymisen myötä eteen tulevia taloudellisia ongelmia.

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

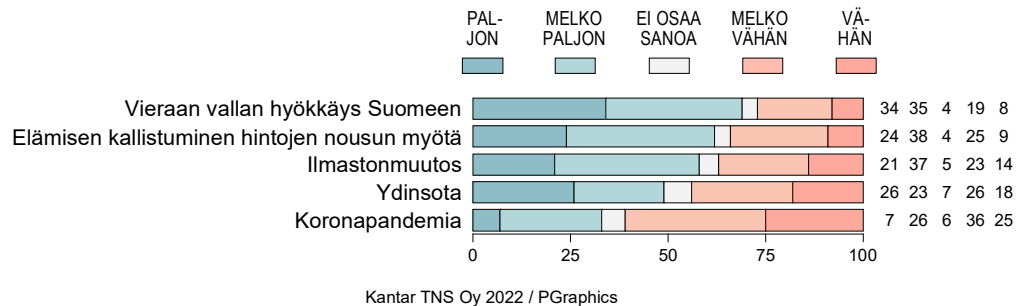

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

Vieraan vallan hyökkäys Suomeen ja ydinsota huolestuttavat naisia hieman enemmän kuin miehiä, vähemmän koulutettuja ja alempana toimihenkilöinä tai työntekijöinä työskennelleitä jonkin verran enemmän kuin akateemisesti koulutettuja tai työelämässä johtajana tai ylempänä toimihenkilönä työskennelleitä.

Joukon iäkkäämpiä ydinsota huolestuttaa selvästi enemmän kuin nuorimpia tutkimukseen osallistuneita.

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Hintojen noususta huolehtimisella on yhteys näkemykseen omista taloudellisista resursseista. Tämä heijastuu mm. koulutukseen ja työmarkkina-asemaan.

Ylempään keskiluokkaan lukeutuville asia ei ole yhtä suuri huolenaihe kuin niille, jotka sijoittuvat yhteiskunnallisten tikapuiden alemmille askelmille.

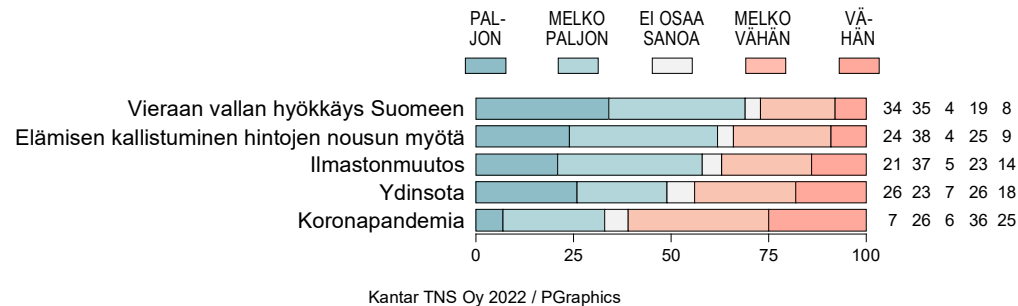
Ilmastomuutosta koskevalla huolella on yhteys siihen, miten suhtautuu politiikkaan. Vihreitä asia huolettaa erityisesti, mutta myös moni vasemmistoliittolainen sekä RKP:n ja SDP:n kannattaja on siitä huolissaan.

Keskustalaisista ja kokoomuslaisista löytää vähemmän niitä, joita tämä asia huolettaa.

Perussuomalaiset kuitenkin erottuvat muista selvästi. Heidän valtaenemmistöään ilmastonmuutos ei juuri huoletuta.

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Varsinkin pitemmällä aikavälillä tarkastellen moni asia tuntuu nyt pienemmän joukon mielestä ongelmalta kuin ennen.

Eläkkeiden pienuus on ongelma 14 prosenttiyksikköä harvemman mielestä kuin vuonna 2010, yksinäisyys 11 sekä sote-palvelujen riittämättömyys 23 prosenttiyksikköä harvemman mielestä.

Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on ongelma 13 prosenttiyksikköä harvemman mielestä kuin kolme vuotta sitten.

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Eläkkeiden pienuus on ongelmallinen asia varsinkin vähemmän koulutettujen, maatalousyrittäjien, työntekijöiden ja työttömien mielestä.

Esim. korkeakoulututkinnon suorittaneista vain 18 prosenttia ajattelee asiasta samalla tavalla, johtavassa asemassa työskentelevistä tai työskennelleistä 24 ja ylemmistä toimihenkilöstä 20 prosenttia.

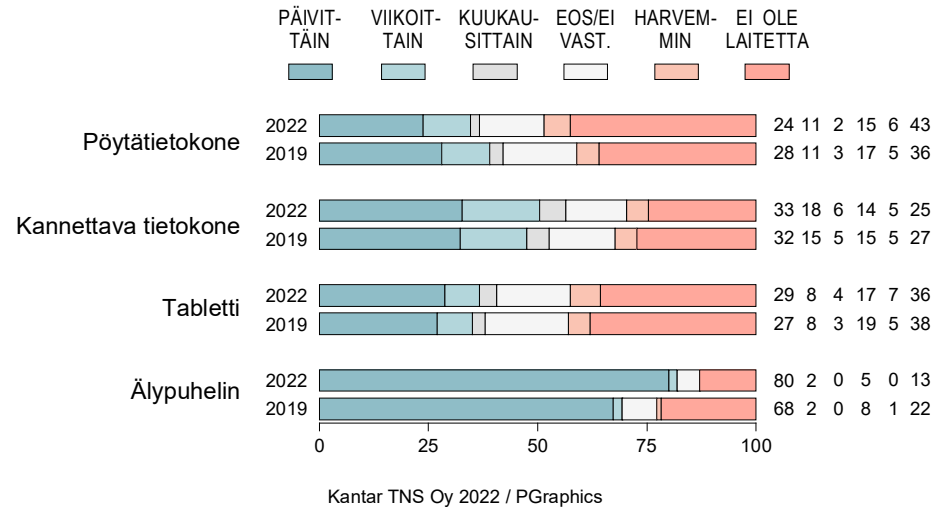
Suurimpien puolueiden kannattajista, perussuomalaiset murehtivat eniten eläkkeiden pienuutta, kokoomuslaiset kaikkein vähiten.

Kristillisdemokraateista suurempi osa kuin muista (34 %) näkee hoivapalveluiden laadussa ongelmia. RKP:n kannattajista samaa mieltä on vain vajaa viidennes (19 %).

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

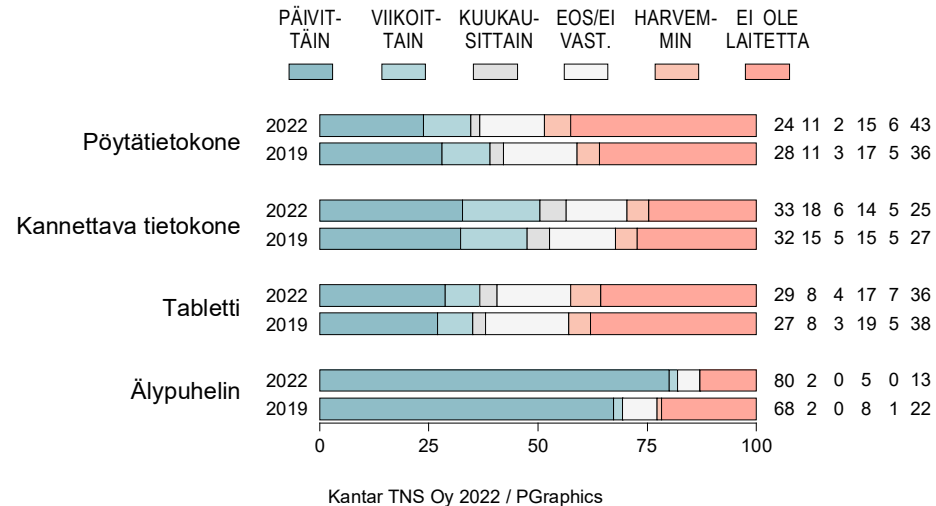
Kuvio 26t. KUINKA USEIN KÄYTTÄÄ ERILAISIA ÄLYLAITTEITA: ARVIOT VUOSINA 2019 JA 2022 (luokkia yhdistetty, %).

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 26t. KUINKA USEIN KÄYTTÄÄ ERILAISIA ÄLYLAITTEITA: ARVIOT VUOSINA 2019 JA 2022 (luokkia yhdistetty, %).

Ikä vaikuttaa aktiivisuuteen käyttää älylaitteita.

Mitä nuoremasta henkilöstä on kyse, sitä varmemmin tämä käyttää mitä tahansa niistä useita kertoja päivässä. Vastaavasti, kun ikää karttuu, käyttö muuttuu satunnaisemmaksi.

lääkäillä yhtä suurella osalla kuin nuorimmista ei myöskään välttämättä ole kysymyksessä käsiteltyjä laitteita.

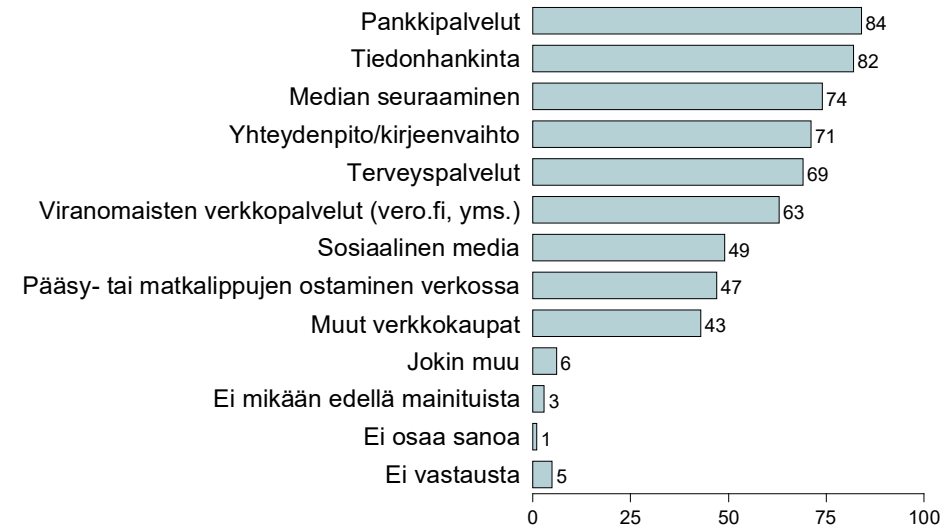
Myös koulutustausta vaikuttaa älylaitteiden omistamiseen ja niiden käytön aktiivisuuteen.

Enemmän koulutetut ovat tässä suhteessa aktiivisempia kuin vähemmän muodollista koulutusta saaneet. Heidän taloudestaan myös löytää varmemmin minkä tahansa laitteen.

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 27. MINKÄ ASIOIDEN HOITAMISEEN KÄYTTÄÄ ÄLYLAITETTA (%).

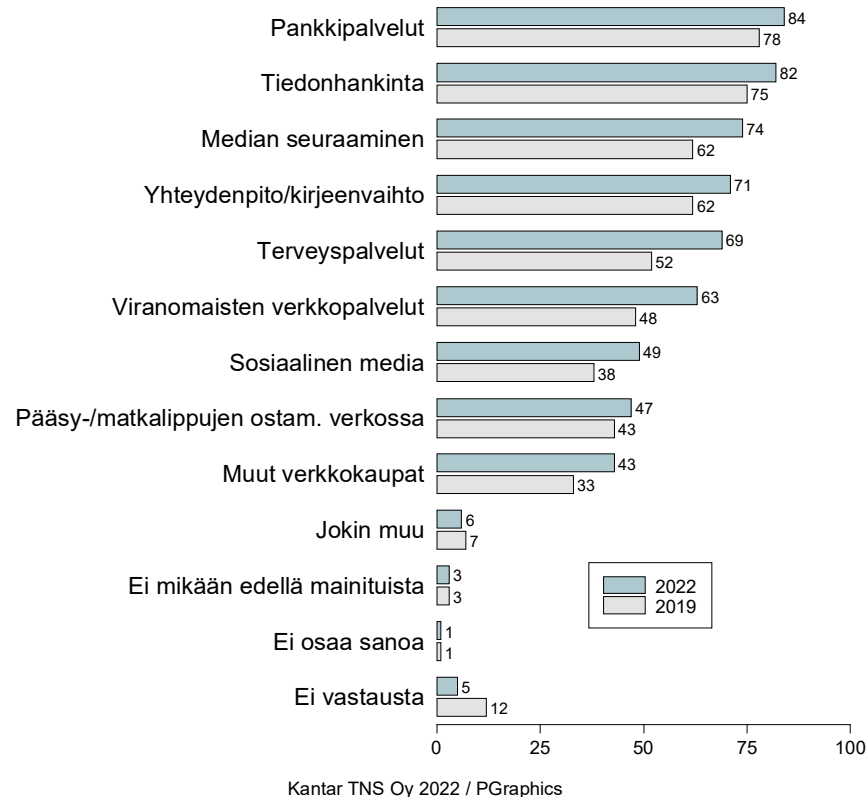

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 27t. MINKÄ ASIOIDEN HOITAMISEEN KÄYTTÄÄ ÄLYLAITETTA: ARVIOT VUOSINA 2019 JA 2022 (%).

Yleensä ottaen ikäihmiset käyttävät älylaitteitaan yhä enemmän erilaisiin tarkoituksiin.

Erityisesti terveyspalvelut, median seuraaminen, sosiaalinen media ja viranomaisten verkkopalvelut mainittiin nyt aiempaa useammin.

Nuoremmat eivät pelkästään käytä laitteitaan useammin kuin vanhat. Heillä on niille selvästi enemmän käyttötarkoituksia.

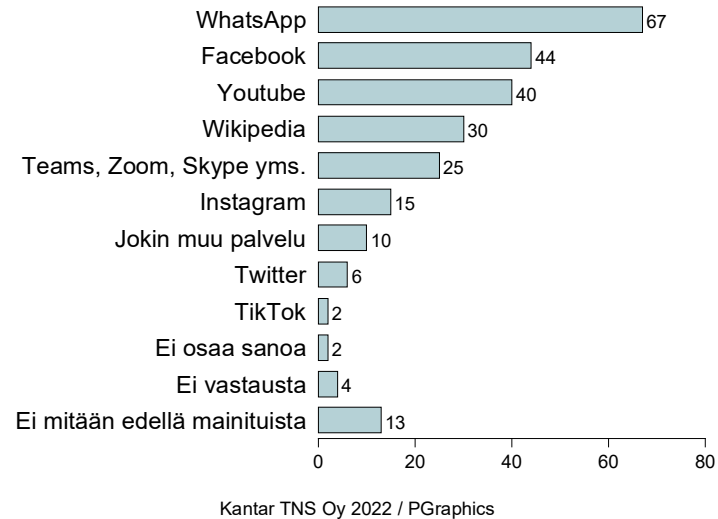
Peukalosääntö: mitä vähemmän ikää, sitä todennäköisemmin hyödyntää älylaitettaan mihin tahansa kysymyksessä mainittuun tarkoitukseen.

lakkäimpienkin yleisimmät käyttötarkoitukset ovat pankkipalvelut, tiedonhankinta, median seuraaminen sekä yhteydenpito.

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

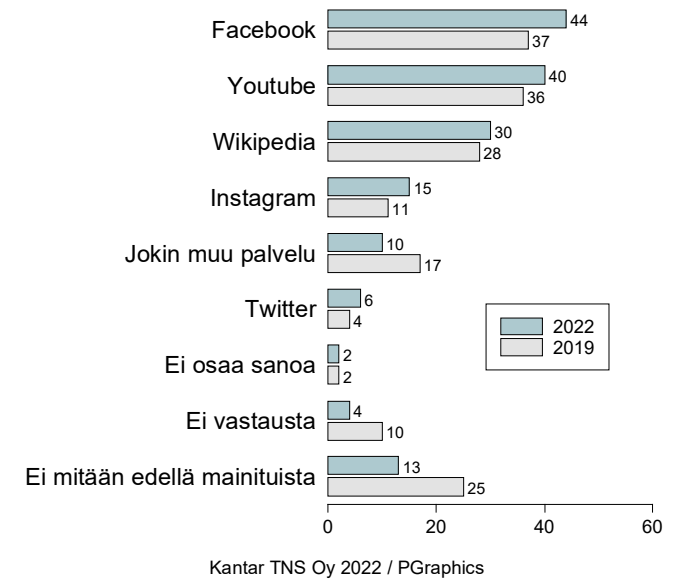
Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 28. MITÄ SOSIAALISEN MEDIAN PALVELUITA ITSELLÄ ON TAPANA KÄYTTÄÄ AINAKIN SUHTEELLISEN SÄÄNNÖLLISESTI (%).

Huomisen kynnyksellä 2022

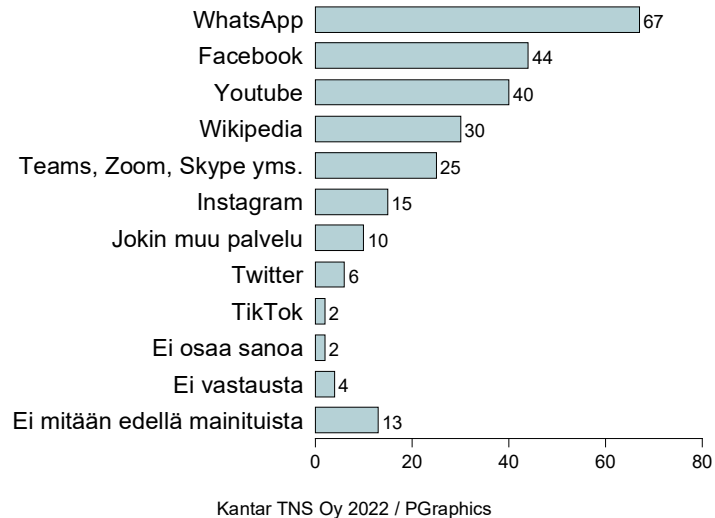
Kuvio 28t. MITÄ SOSIAALISEN MEDIAN PALVELUITA ITSELLÄ ON TAPANA KÄYTTÄÄ: ARVIOT VUOSINA 2019 JA 2022 (tutkimuksille yhteiset arviointikohteet, %).

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 28. MITÄ SOSIAALISEN MEDIAN PALVELUITA ITSELLÄ ON TAPANA KÄYTTÄÄ AINAKIN SUHTEELLISEN SÄÄNNÖLLISESTI (%).

Sosiaalista mediaa käyttävät naiset suosivat Instagramia selvästi enemmän kuin miehet. Naisista 22 prosenttia käyttää sitä, miehistä vain 9 prosenttia.

Myös WhatsApp (74 % -- 60 %) sekä Facebook (49 % -- 40 %) ovat enemmän naisten kuin miesten käyttämiä.

Youtubea taas seuraa sosiaalista mediaa käyttävistä miehistä useampi kuin naisista (40 % -- 49 %).

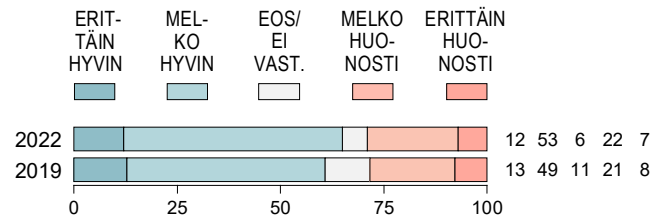
Ikä vaikuttaa tässäkin odotetusti. Joukon nuorin osa on ”somessa” selvästi aktiivisempi kuin iäkkäimmät.

Silti on hyvä huomata, että 80-84-vuotiaista vain 35 % kertoi jättävänsä sosiaalisen median tyystin väliin. Useampi kuin joka kolmas (35 %) tähän ikäryhmään kuuluva käyttää WhatsAppia, melkein joka neljäs (23 %) Facebookia.

Ikääntyneet tiedon valtatiellä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 29t. KUINKA HYVIN ARVIOI OSAAVANSA KÄYTTÄÄ TIETOKONETTA TAI MUITA ÄLYLAITTEITA (käyttävistä, %).

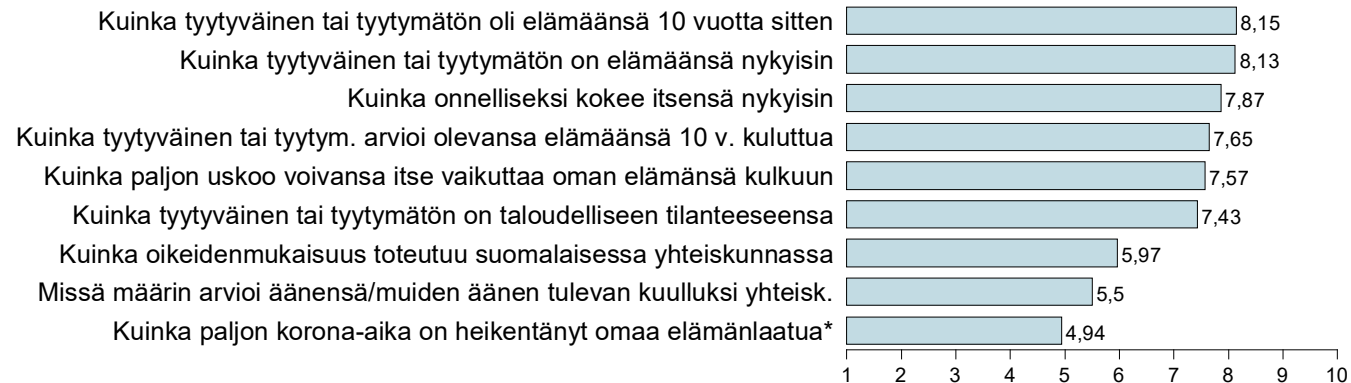

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 19a-24bx. SIIJOITTUMINEN OMAA ELÄMÄÄ KUVAAVILLE ASTEIKOILLE (keskiarvot).

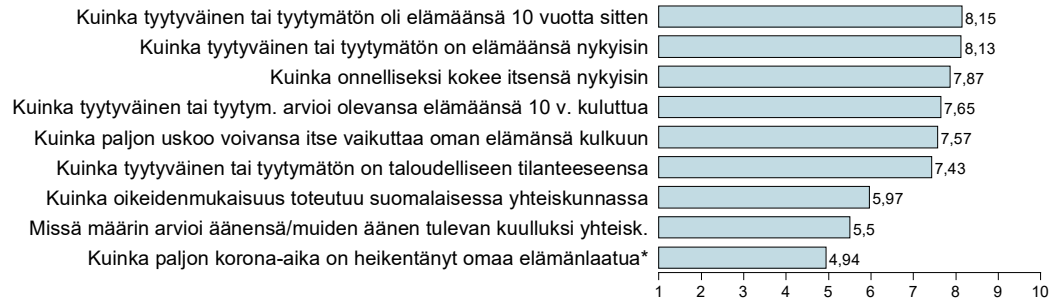
*Kysymyssarjan muista asteikoista poiketen suuri luku ilmaisee kielteistä asiantilaa.

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 19a-24bx. SIOJITTUMINEN OMAA ELÄMÄÄ KUVAAVILLE ASTEIKOILLE (keskiarvot).

*Kysymyssarjan muista asteikoista poiketen
suuri luku ilmaisee kielteistä asiantilaa.

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ajatukset omasta elämästä entiset.
Muutokset kuluneen 12 vuoden aikana
harvinaisen vähäiset.

Vastausten perustella voi ajatella, että
oikeudenmukaisuus saattaa toteutua aiempaa
vielä hieman paremmin.

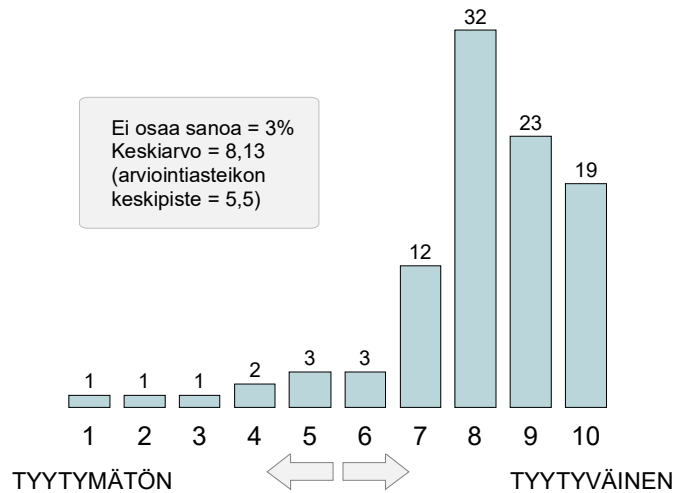
Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

	55–84- vuotiaat	Koko väestö
Tyytyväisyys omaan elämään yleensä	8,13	7,45
Tyytyväisyys omaan elämään 10 vuoden kuluttua	7,65	7,52
Kuinka paljon voi vaikuttaa oman elämänsä kulkuun	7,57	7,49

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

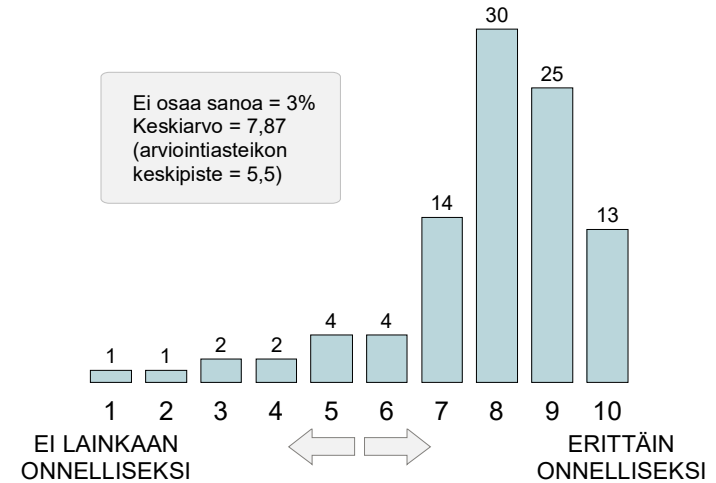
Kuvio 19a. KUINKA TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON ELÄMÄÄNSÄ NYKYISIN (%).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 23a. KUINKA ONNELLISEKSI KOKEE ITSENSÄ NYKYISIN (%).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 15. ONNELLISUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT KUN IKÄÄ TULEE LISÄÄ (korkeintaan kolme tärkeintä, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics